

Annwyl Cyfarwyddwr

Adolygiad AGC o Berfformiad Awdurdod Lleol

Cyhoeddwyd ein cod ymarfer ar gyfer adolygu gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol ym mis Ebrill 2019 a oedd yn amlinellu ein bwriad i ysgrifennu a chyhoeddi llythyr blynyddol i awdurdodau lleol a fydd yn:

- rhoi adborth ar weithgarwch arolygu a gwerthuso perfformiad a gwblhawyd gennym yn ystod y flwyddyn;
- adrodd ar y cynnydd y mae'r awdurdod lleol wedi'i wneud o ran gweithredu argymhellion o arolygiadau a/neu adolygiadau ymarfer plant ac oedolion;
- amlinellu ein blaenraglen waith.

Mae'r llythyr hwn yn crynhoi ein hadolygiad o berfformiad Cyngor Sir Fynwy yn y ffordd y mae'n cyflawni ei swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol statudol. Mae'n dilyn pedwar egwyddor Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 a'r ffordd rydym yn cefnogi gwelliant; dull sy'n gynyddol gydweithredol ac yn seiliedig ar gryfderau. Bwriad y llythyr yw cynorthwyo'r awdurdod lleol a'i bartneriaid i wella'n barhaus.

Caiff y cynnwys ei lywio gan ein harolygiad a'n gweithgarwch gwerthuso perfformiad yn ystod y flwyddyn. Roedd hyn yn cynnwys yr adolygiad o ddiogelu corfforaethol a gynhaliwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru ac y cymerodd AGC ran ynddo; y 'cyfarfod her', a gynhaliwyd yng nghyd-destun arolygiad AGC o wasanaethau i blant sy'n derbyn gofal/y rheini sy'n gadael gofal; a chyfarfodydd a gynhelir ddwywaith y flwyddyn â'r penaethiaid gwasanaethau perthnasol.

Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC)
Swyddfa Caerfyrddin
Llywodraeth Cymru
Adeiladau'r Llywodraeth
Heol Picton
Caerfyrddin
SA31 3BT
www.arolygiaethgofal.cymru

☎ 0300 790 0126
☎ 0872 437 7303
✉ CIWLocalAuthority@gov.wales

Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC)
Y Swyddfa yng Nghaerfyrddin
Llywodraeth Cymru
Adeiladau'r Llywodraeth
Heol Picton
Caerfyrddin
SA31 3BT
www.arolygiaethgofal.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Gwnaethom drafod y materion hyn ynghyd â'n gweithgarwch gwerthuso perfformiad arfaethedig ar gyfer 2019/20 â chi yn y cyfarfod adolygu perfformiad blynyddol ar 9 Ebrill 2019.

Crynodeb o gryfderau a meysydd i'w gwella yn unol ag egwyddorion y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant

- Lles

Mae aelodau etholedig yn gwbl ymwybodol o'r heriau sy'n wynebu'r gwasanaethau cymdeithasol ac maent yn parhau i fod yn rhan weithredol o ganfod atebion a monitro datblygiadau. Gwelwyd newidiadau sylweddol yn uwch-arweinwyr y gwasanaethau cymdeithasol yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, a phenodwyd Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol a Phennaeth Gwasanaethau Oedolion newydd.

Mae dull gweithredu newydd yr awdurdod lleol ar gyfer gofal cartref – Troi'r Byd Wyneb i Waered – wedi cael ei dreialu, a bydd yn symud i gyfnod prototeip yn ddiweddarach yn y flwyddyn. Caiff effaith y dull hwn, ynghyd â'r cynlluniau cymorth a gofal diwygiedig sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau sy'n cael eu cyflwyno, eu samplu fel rhan o arolygiad AGC o'r gwasanaethau oedolion sydd ar ddod. Mae'r awdurdod lleol yn cydnabod bod prisiau pecynnau gofal cartref yn peri pwysau parhaus, ac mae'r pwysau'n debygol o gynyddu yn y dyfodol.

Mae cynigion cadarn ar gyfer ailddatblygu ac ehangu darpariaeth breswyl fewnol yn parhau i gael eu harchwilio ar y cyd â phartneriaid rhanbarthol. Disgwylir y caiff hyn ei ariannu gan y Gronfa Gofal Integredig yn bennaf ac y bydd yn arwain at 'fodel mewnol' diwygiedig ar gyfer amrywiaeth o opsiynau gofal a chymorth, gan gynnwys lleoliadau preswyl, byngalos wedi'u haddasu a chyfleusterau cymunedol. Mae gan y datblygiad cadarnhaol hwn y posibilrwydd o ychwanegu mwy o allu gofal ychwanegol mawr ei angen yn ne'r sir.

- Pobl – llais a rheolaeth

Roedd adborth gan y rheini sy'n gadael gofal y siaradom â nhw fel rhan o'n gweithgaredd ymgysylltu yn gadarnhaol ar y cyfan; roeddent o'r farn bod gweithwyr cymdeithasol a chynghorwyr personol o'r awdurdod lleol ar gael pan oedd eu hangen. Roeddent hefyd yn teimlo bod Cyngor Sir Fynwy yn annog pobl ifanc yn gadarnhaol i archwilio opsiynau gwahanol megis addysg, coleg a chyflogaeth.

Mae cynllun gweithredu wedi cael ei lunio ar gyfer rhoi Safonau'r Gymraeg ar waith. Mae clystyrau o boblogaethau sy'n siarad Cymraeg wedi cael eu nodi yn y sir ac mae'r awdurdod lleol yn parhau i weithio'n galed i hyrwyddo ystod o gyrsgiau i staff gyda'r nod o ddatblygu eu hyder yn yr iaith ymhellach.

Roeddem yn bryderus i nodi bod heriau'n parhau mewn perthynas â chwblhau cynadleddau amddiffyn plant yn amserol. Mae'r awdurdod lleol wedi cydnabod hyn ac wedi ymateb i'r pwysau uniongyrchol drwy gomisiynu arbenigedd allanol ychwanegol er mwyn helpu i ateb y galw hwn. Mae angen dadansoddi ymhellach er mwyn deall yn llwyr y rhesymau dros y cynnydd diweddar yn nifer y plant sy'n cael eu hychwanegu at y gofrestr amddiffyn plant. Bydd effeithiolrwydd ymateb Cyngor Sir Fynwy i hyn yn cael ei fonitro'n agos gennym yn ystod 2019/20.

O ran diwallu anghenion plant a phobl ifanc â phrofiad o ofal, mae'r weledigaeth o gael gwasanaeth sy'n cael ei lywio gan seicoleg wedi arwain at fuddsoddi yn y Tîm Cefnogi Ymyriadau Amlddisgyblaethol a datblygiad arfaethedig dull rhanbarthol o ddarparu preswyl gan ddefnyddio cyllid o'r Gronfa Gofal Integredig. Mae hyn yn dangos ymrwymiad yr awdurdod lleol i ddatblygu darpariaeth lleoliadau therapiwtig a gwella argaeledd a dewis lleoliadau ac atal yr angen i blant gael eu lleoli ymhell o'u cymuned.

Mae heriau'n parhau gyda recriwtio gofalmwyr maeth sy'n cyfyngu ar y dewis o leoliadau i bobl ifanc sy'n dod i dderbyn gofal gan arwain at leoliadau'n chwalu neu leoliadau y tu allan i'r sir.

Mae'r awdurdod lleol wedi llwyddo i ddatblygu model arfer cadarnhaol ar gyfer darparu amrywiaeth o wasanaethau i bobl yn y carchar yn unol â chyfrifoldebau newydd a gyflwynwyd gan y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant. Mae'n gadarnhaol nodi'r bwriad i estyn y cymorth hwn i bobl yn y carchar sy'n byw gyda dementia neu bobl y mae angen cymorth arnynt ar ddiwedd eu hoes.

Mae ein gwaith i fonitro'r trefniadau diogelu wrth amddifadu o ryddid wedi nodi nad yw'r awdurdod lleol, yn debyg i lawer o rai eraill yng Nghymru, yn gallu bod yn sicr nad yw hawliau dynol pobl yn cael eu torri drwy gael eu hamddifadu o'u rhyddid yn anghyfreithlon. Byddwn yn parhau i fonitro hyn.

- Atal

Mae'r awdurdod lleol yn effeithiol wrth ofyn i bobl 'beth sy'n bwysig' iddynt ac mae'n blaenoriaethu anghenion unigol er mwyn cefnogi pobl. Mae'n gadarnhaol nodi bod egwyddorion eang 'Cymru lachach' wedi ategu datblygiad y tri hwb cymunedol presennol. Mae cydberthnasau gwaith da wedi cael eu meithrin â gweithwyr proffesiynol gofal sylfaenol/meddygon teulu mewn rhai rhannau o'r sir, ac mae angen ehangu hyn ar draws Sir Fynwy.

Byddwn yn adolygu effeithiolrwydd cynlluniau'r awdurdod lleol i ddatblygu'r defnydd o dechnoleg ddigidol i leihau'r lefel o risg unigol ac i wella cymorth i bobl, er enghraifft drwy rannu arbenigedd teleiechyd yn fwy effeithiol yn ystod 2019/20.

Mae cynllun Cyngor Sir Fynwy yn ffordd flaengar o ymgysylltu â phobl, gan ddefnyddio straeon bywyd go iawn fel ffordd o nodi effaith gwasanaethau ar fywydau pobl a dysgu o hyn. Mae hyn wedi bod yn destun gwaith ymchwil gan Brifysgol Abertawe'n ddiweddar y disgwylir adroddiad arno yn fuan, a chaiff ei ystyried yn ystod ein harolygiad o wasanaethau i oedolion yn y gymuned.

Mae trefniadau pwynt cyswllt cyntaf yn y gwasanaethau plant wedi cael eu hailddylunio ac mae arwyddion cynnar yn awgrymu bod y dull gweithredu hwn yn fwy effeithiol. Mae'r ystod ehangach o opsiynau i blant a theuluoedd a gynigir gan y fenter Cyflawni Newid gyda'n Gilydd yn ddatblygiad cadarnhaol.

Drwy gydol 2018, roedd ein rhaglen waith yn canolbwyntio ar blant a phobl ifanc â phrofiad o ofal. Casglwyd tystiolaeth ansoddol o arolygiadau plant a maethu chwe awdurdod lleol, 22 o hunanwerthusiadau a gwblhawyd gan awdurdodau lleol, cyfarfodydd her a gynhaliwyd

gyda'r awdurdodau lleol hynny nad oeddent yn destun arolygiad, a gweithgarwch ymgysylltu gyda phlant â phrofiad o ofal, y rhai oedd wedi gadael gofal a gofalwyr maeth. Caiff yr adroddiad ei gyhoeddi ar ein gwefan ac amlinellir y canfyddiadau allweddol mewn perthynas â phroffil, digonolrwydd, arfer, partneriaethau, sefydlogrwydd, llywodraethu a rhianta corfforaethol. Mae llawer o'r meysydd i'w gwella rydym wedi'u nodi yn cael eu hystyried gan Grŵp Cynghori'r Gweinidog Llywodraeth Cymru ar gyfer gwella canlyniadau i blant a phobl ifanc â phrofiad o ofal ac rydym hefyd yn gobeithio y bydd awdurdodau lleol yn ystyried eu cyfraniad eu hunain at ymdrin â'r canfyddiadau hyn.

- Partneriaethau

Mae adborth rhagarweiniol ar y fenter Adeiladu Teuluoedd Cryf yn awgrymu bod y dull gweithredu partneriaeth hwn yn fwy effeithiol wrth gyflwyno ymyriadau mwy rhagweithiol i blant a'u teuluoedd. Elfen allweddol o hyn yw'r gwaith partneriaeth gyda gwasanaethau blynyddoedd cynnar/Dechrau'n Deg ac asiantaethau trydydd sector, ynghyd â chyfranogiad cynyddol gweithwyr ieuchyd sylfaenol.

Mae trefniadau partneriaeth ar lefel leol a rhanbarthol yn parhau i ddatblygu ac aeddfedu. Mae hyn wedi arwain at welliannau sylweddol mewn comisiynu, cyllidebau cyfun a chynyddu gwasanaethau gofal cymdeithasol a gyflwynir yn rhanbarthol. Er mwyn i'r gydbartneriaeth hon weithio, mae cael ymrwymiad sylweddol gan bob uwch-reolwr yn hanfodol.

Cynllun Adolygu Perfformiad AGC ar gyfer 2019/20

Bydd ein rhaglen arolygu thematig wedi'i threfnu ar gyfer y gwasanaethau oedolion yn 2019/20 yn canolbwyntio ar atal a hyrwyddo annibyniaeth i bobl hŷn, ac ar gyfer yr arolygiad thematig o wasanaethau plant, bydd y ffocws ar atal, partneriaethau a phrofiadau plant anabl. Os caiff Cyngor Sir Fynwy ei ddewis i gael ei gynnwys yn y rhaglen hon, byddwch yn cael pedair wythnos o rybudd o ddyddiad yr arolygiad.

Byddwn yn cynnal gweithgareddau ymgysylltu a fydd yn cyd-fynd â'r arolygiadau thematig a byddwn yn cyfarfod â phobl sy'n derbyn gwasanaethau gofal chymorth. Byddwn yn cynnull cyfarfod â'r awdurdod lleol a'i bartneriaid allweddol yn ystod yr haf i adolygu meysydd a nodwyd yn yr hunanwerthusiad a gyflwynwyd ym mis Ionawr 2019 gan ganolbwyntio ar yr hunanwerthusiad o waith atal a gwaith i hyrwyddo annibyniaeth i bobl hŷn. Caiff adroddiad cenedlaethol thematig ei gyhoeddi ar ôl i'r arolygiadau a'r gweithgareddau ymgysylltu gael eu cwblhau.

Tua diwedd 2019, byddwn yn treialu arolygiad ar y cyd o drefniadau amddiffyn plant. Caiff yr arolygiad ar y cyd ei arwain gan AGC ac mewn partneriaeth ag AGIC, Estyn, Arolygiaeth Cwnstablwiaeth Ei Mawrhydi (Arolygiaeth Cwnstabliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi) ac Arolygiaeth Prawf Ei Mawrhydi. Gyda'r pwyslais ar gydweithredu ac integreiddio mewn gwasanaethau cyhoeddus, rydym yn gweithio'n agos gydag arolygiaethau eraill i rannu gwybodaeth ac i gynllunio arolygiadau ar y cyd. Byddwn hefyd yn gweithio'n agos gyda Gofal Cymdeithasol Cymru i gefnogi gwelliannau mewn gwasanaethau gofal cymdeithasol.

Byddwn yn parhau i weithio gydag AGIC yn 2019/20 gan arolygu timau ieuchyd meddwl cymunedol ar y cyd. Byddwn hefyd yn cymryd camau dilynol i adolygu argymhellion a

wnaed yn ystod adolygiad thematig ar y cyd AGIC ac AGC o Dimau Iechyd Meddwl Cymunedol fel rhan o gyfarfodydd rhwng pennaeth y gwasanaeth ac awdurdodau lleol a gynhelir ddwywaith y flwyddyn.

Mae ein gweithgaredd â ffocws gyda'r awdurdod lleol yn debygol o gynnwys agweddau i'w hadolygu o ganlyniad i'r arolygiad o'r gwasanaethau oedolion, a'r canlyniadau i blant yn dilyn ailstrwythuro elfennau o strwythur y tîm.

Efallai y bydd hyn yn newid yn sgil materion sy'n dod i'r amlwg.

Sylwer bod y llythyr hwn wedi cael ei anfon at gydweithwyr yn Swyddfa Archwilio Cymru, Estyn ac AGIC hefyd. Mae AGC yn gweithio'n agos gydag arolygiaethau partner i ystyried y safbwynt corfforaethol ehangach y mae gwasanaethau cymdeithasol yn gweithio ynddo, ynghyd â chyd-destun lleol ar gyfer perfformiad gwasanaethau cymdeithasol.

Byddwn yn cyhoeddi fersiwn derfynol y llythyr hwn ar ein gwefan.

Yn gywir

Sharon Eastlake

Pennaeth Arolygu Awdurdodau Lleol Dros Dro

Arolygiaeth Gofal Cymru

Cc.
SAC
AGIC
Estyn